

Štvrtok 31. mája 2018

ODPORÚČANIA

P8_TA(2018)0227

Líbya**Odporúčanie Európskeho parlamentu z 30. mája 2018 Rade, Komisii a podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku o Líbyi (2018/2017(INI))**

(2020/C 76/24)

Európsky parlament,

- so zreteľom na rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 2259 (2015) a nasledujúce rezolúcie,
- so zreteľom na líbyjskú politickú dohodu,
- so zreteľom na správu generálneho tajomníka OSN z 22. augusta 2017 o podpornej misii OSN v Líbyi,
- so zreteľom na rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 1973 (2011) a všetky nasledujúce rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN týkajúce sa Líbye vrátane rezolúcie č. 2380 (2017),
- so zreteľom na správu generálneho tajomníka OSN podľa rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 2312 (2016),
- so zreteľom na vyhlásenie vysokého komisára OSN pre ľudské práva zo 14. novembra 2017 o utrpení migrantov v Líbyi, ktoré je hanbou pre svedomie ľudstva,
- so zreteľom na správu Úradu vysokého komisára OSN pre ľudské práva z apríla 2018 s názvom Zneužívanie za mrežami: svojvoľné a nezákonné zadržiavanie v Líbyi,
- so zreteľom na svoje uznesenia z 18. septembra 2014 ⁽¹⁾, 15. januára 2015 ⁽²⁾ a zo 4. februára 2016 ⁽³⁾ o situácii v Líbyi,
- so zreteľom na vyhlásenie spolupredseda Spoločného parlamentného zhromaždenia AKT – EÚ z 20. decembra 2017 o situácii migrantov v Líbyi,
- so zreteľom na Dohovor Organizácie Spojených národov o morskom práve,
- so zreteľom na globálny prístup EÚ k migrácii a mobilite,
- so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 25. januára 2017 s názvom Migrácia na trase cez centrálnu Stredozemie. Riadenie tokov, záchrana životov (JOIN(2017)0004),
- so zreteľom na Maltské vyhlásenie z 3. februára 2017,
- so zreteľom na spoločnú stratégiu EÚ a Afriky a jej akčný plán,
- so zreteľom na spoločné vyhlásenie o situácii migrantov v Líbyi prijaté na samite Africkej únie a Európskej únie v roku 2017 a zriadenie trojstrannej pracovnej skupiny na vysokej úrovni medzi AÚ-EÚ-OSN,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 234, 28.6.2016, s. 30.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 300, 18.8.2016, s. 21.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 35, 31.1.2018, s. 66.

Štvrtok 31. mája 2018

- so zreteľom na závery Rady o Líbyi zo 17. júla 2017,
 - so zreteľom na závery Európskej rady z 19. októbra 2017,
 - so zreteľom na článok 113 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A8-0159/2018),
- A. keďže situácia v Líbyi je veľmi nestabilná a krajina čelí viacerým zložitým a navzájom prepojeným výzvam týkajúcim sa politickej stability, hospodárskeho rozvoja a bezpečnosti;
 - B. keďže kríza v Líbyi má enormný dosah na ľudí v Líbyi a ovplyvňuje aj celý okolitý región i EÚ, a preto je v záujme líbyjského obyvateľstva, ako aj susedných krajín a subsaharského a stredozemského regiónu nevyhnutné zabezpečiť politickú stabilitu v Líbyi, ktorá je základným predpokladom zlepšenia hospodárskej a spoločenskej situácie v krajine;
 - C. keďže stabilita na juhu Líbye je obzvlášť dôležitá, ak vezmeme do úvahy nestabilnú situáciu jej susediacich krajín, v ktorých prípadne vzbury džihádistov môžu ohroziť oslabené vlády v sahelско-saharskom regióne;
 - D. keďže EÚ by mala aktívnejšie komunikovať o svojom diplomatickom úsilí a svojom rozsiahlom finančnom príspevku zameranom na konsolidáciu bezpečnostnej a sociálno-ekonomickej situácie v Líbyi;
 - E. keďže konflikt v Líbyi možno vyriešiť len uceleným, komplexným a inkluzívnym prístupom za účasti všetkých medzinárodných subjektov a zainteresovaných strán vrátane zástupcov rôznych miestnych spoločenstiev, kmeňových náčelníkov a aktivistov občianskej spoločnosti a tým, že bude zabezpečená líbyjská zodpovednosť a jej účasť v mierovom procese;
 - F. keďže líbyjská politická dohoda a akčný plán OSN pre Líbyu sú v súčasnosti jediným reálnym rámcom na riešenie tejto krízy;
 - G. keďže EÚ diplomatickými opatreniami a konkrétnou pomocou podporuje politický prechod Líbye k stabilnej fungujúcej krajine a napomáha úsilie o mediáciu, ktoré v tomto smere vyvíja OSN;
 - H. keďže je nanajvýš dôležité, aby všetky členské štáty vystupovali jednotne, posilnili úsilie EÚ v oblasti mediácie a zdôraznili ústrednú úlohu OSN a akčného plánu OSN; keďže samostatné iniciatívy členských štátov vo všetkých prípadoch sú vítané iba vtedy, ak sú prijaté v európskom rámci a v plnom súlade so zahraničnou politikou EÚ;
 - I. keďže opatrenia EÚ v oblasti migrácie prinášajú výsledky, ak zoberieme do úvahy, že počty migrantov na konci roka 2017 klesli v porovnaní s rokom 2016 o jednu tretinu a v prvých mesiacoch roka 2018 sú tieto počty o 50 % nižšie v porovnaní s počtami za rovnaké obdobie minulého roka;
 - J. keďže Líbya je kľúčovým tranzitným miestom a miestom, z ktorého sa migranti, osobitne zo subsaharskej Afriky, pokúšajú dostať do Európy; keďže tisíce migrantov a utečencov, ktorí utiekli pred násilím v Líbyi, prišli o život pri pokuse o preplavenie Stredozemného mora s cieľom dostať sa do Európy;
 - K. keďže migranti patria k tým, ktorí trpia najviac v dôsledku bezpečnostných problémov v Líbyi, pretože často bývajú obeťou nezákonného násillia, zajatia a zadržavania zo strany neštátnych subjektov, a sú podrobení vydieraniu, únosom s cieľom získať výpalné a vykorisťovaniu;
 - L. keďže rôzne ozbrojené skupiny v krajine svojvoľne zadržali mnoho migrantov, osobitne migrantov zo subsaharskej Afriky;

Štvrtok 31. mája 2018

- M. keďže nútený návrat najmenej 1 32 Sudáncov, ktorí dostávali pomoc od UNHCR, do Líbye z Nigeru vyvoláva veľké znepokojenie;
- N. keďže problém vnútorne vysídlených osôb je stále aktuálny; keďže tieto osoby sa nachádzajú v situácii, keď sú ohrozené vážnymi nebezpečenstvami, ako napríklad prechodom konfliktných zón, prítomnosťou nášľapných mín a nevybuchnutých zariadení a násilím zo strany rôznych milícií;
- O. keďže Líbya sa stala tranzitnou krajinou pre obchodovanie s ľuďmi; keďže v Líbyi sa stále nachádzajú státisíce migrantov a žiadateľov o azyl rôznych národností, z ktorých mnohí žijú v hrozných podmienkach, a tak predstavujú cieľovú skupinu pre prevádzачov; keďže sa objavili obvinenia z toho, že v Líbyi pretrváva otroctvo;
- P. keďže každodenný život bežných Líbyjčanov charakterizujú stále náročnejšie životné podmienky, ktoré navyše komplikuje kríza krátkodobej likvidity, obmedzenia dodávok vody a časté výpadky energie, ako aj všeobecne katastrofálny stav zdravotníckeho systému tejto krajiny;
- Q. keďže politickú atmosféru v Líbyi charakterizuje hlboká nedôvera medzi hlavnými politickými a vojenskými aktérmi z rôznych regiónov;
- R. keďže medzinárodne uznaná vláda národnej jednoty sa pre svoju vlastnú bezpečnosť v rastúcej miere opiera o viaceré milície; keďže tieto milície získali bezprecedentnú mieru vplyvu nad štátnymi inštitúciami v Tripolise, čím je ohrozená snaha, ktorú vyvíja OSN, o vytvorenie životaschopnejšieho politického rámca v krajine;
- S. keďže krajiny ako Turecko, Katar, Egypt a Spojené arabské emiráty majú značný vplyv na rôzne skupiny bojujúcich frakcií;
- T. keďže subnárodná identita rôznych líbyjských spoločenstiev, kmeňov a etnických skupín odjakživa predstavovala hlboké sociálno-kultúrne tkanivo Líbye a hrala dôležitú úlohu v spoločenskej a politickej dynamike, ako aj v otázkach bezpečnosti krajiny; keďže líbyjská spoločnosť má pevnú tradíciu neformálneho riešenia sporov medzi mestami, kmeňmi a etnickými spoločenstvami;
- U. keďže krajine v súčasnosti chýba jasný a všeobecne akceptovaný legislatívny rámec upravujúci volebný systém; keďže nebola prijatá ústava, v dôsledku čoho sa krajina ocitla bez potrebného právneho rámca na uskutočnenie nových volieb; keďže pretrvávajúce aktuálneho stavu beztrestnosti, rozšírenej nezákonnosti a korupcie, postavenie ozbrojených skupín a kmeňové a regionálne napätie v Líbyi prispievajú k ďalšiemu ubúdaniu dôvery v už aj tak slabé verejné a vládne inštitúcie;
- V. keďže Líbya zažíva pretrvávajúci nárast mimosúdnych popráv, mučenia, svojvoľného zadržovania a nerozlišujúcich útokov na obytné oblasti a infraštruktúru, ako aj zvýšený počet prípadov nenávisťných prejavov a výziev k násiliu;
- W. keďže madchalistická salafistická extrémistická skupina je čoraz silnejšia a rastie jej prítomnosť na východe, ako aj na západe Líbye; keďže madchalisti sú proti voľbám a odhodlaní zachovať status quo, úplne odmietajú akýkoľvek model demokracie a sú ťažko ozbrojení, a preto predstavujú konkrétne riziko ďalšieho extrémizmu a násillia v krajine;
- X. keďže v dôsledku zlyhania systému trestného súdnictva sa v krajine rozmáha beztrestnosť a obmedzujú sa možnosti obetí žiadať ochranu a nápravu; keďže vo viacerých regiónoch boli aj v prípadoch, keď sa v reakcii na trestné činy vypracovali policajné správy, uskutočnené len nevýznamné kroky s cieľom začať okamžité, dôsledné, účinné, neustranné a nezávislé vyšetrovanie a potrestať páchatel'ov; keďže od roku 2011 nebol v Líbyi odsúdený žiadny páchatel' trestného činu patriaci k niektorej ozbrojenej skupine;
- Y. keďže všadeprítomná beztrestnosť závažných porušení ľudských práv v Líbyi naďalej živí špirálu násillia; keďže pokiaľ sa tento problém nebude riadne riešiť, v dôsledku pretrvávajúceho stavu neexistencie právneho štátu bude scenár o mierovom spoluzití a boji proti násillnému extrémizmu pre obyvateľ'ov bežvýznamný;

Štvrtok 31. mája 2018

- Z. keďže došlo k únosom alebo ohrozovaniu desiatok politických aktivistov a aktivistov za ľudské práva, pracovníkov médií a iných verejných predstaviteľov; keďže OSN dostala správy o svojvoľnom zadržovaní, mučení a zlom zaobchádzaní na oboch stranách;
- AA. keďže eskalácia útokov na príslušníkov súdnej moci, miestne organizácie občianskej spoločnosti, obhajcov ľudských práv a pracovníkov médií, ako aj na utečencov a migrantov, urýchlila zhoršovanie situácie v oblasti ľudských práv pre všetkých civilistov na území Líbye; keďže v dôsledku chýbajúceho právneho štátu a beztrestnosti závažných porušení ľudských práv vrátane mučenia, svojvoľného zadržovania, mimosúdnych poprav a nerozlišujúcich útokov na civilistov a infraštruktúru sa v krajine naďalej roztáča špirála násillia;
- AB. keďže priepustnosť líbyjských hraníc nabáda na nezákonný cezhraničný obchod; keďže rozšírená prítomnosť ozbrojených skupín v hraničných oblastiach nedávno vyostrila súboje medzi súperiacimi pašeráckymi skupinami o kontrolu a prístup k cezhraničným zdrojom; keďže takzvaní zahraniční bojovníci, ktorí do krajiny prichádzajú, a rôzne zločinecké siete majú naďalej prospech z nekontrolovaného šírenia zbraní;
- AC. keďže politická neistota a nestabilita spôsobili, že Líbya sa stala úrodnou pôdou pre aktivity extrémistických skupín; keďže oblasť Fazzán je štrukturálne nestabilná a z historického hľadiska je tranzitným miestom do Európy pre utečencov a migrantov, ako aj pre pašovanie ropy, zlata, zbraní, drog a obchodovanie s ľuďmi; keďže táto oblasť už od pádu plukovníka Kaddáfího trpí rastúcim etnickým a kmeňovým napätím a bojom o kontrolu nad zdrojmi krajiny; keďže stabilizácia oblasti Fazzán je kľúčom k stabilizácii krajiny ako celku;
- AD. keďže miestne líbyjské orgány majú rozhodujúcu úlohu pri predchádzaní konfliktom a poskytovaní verejných služieb, ktoré obyvatelia nevyhnutne potrebujú;
- AE. keďže mesto Derna sa od 7. mája 2018 stalo cieľom zvyšujúcich sa pozemných, leteckých a delostreleckých útokov; keďže zahynul veľký počet civilného obyvateľstva, zatiaľ čo pomoc a prístup k zdravotníckym službám boli značne obmedzené a humanitárna situácia je dramatická;
- AF. keďže oficiálna delegácia Parlamentu bola na služobnej ceste v Líbyi 20. až 23. mája 2018;
1. odporúča Rade, Komisii a podpredsedníčke Komisie/vysokiej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku:
- a) zabezpečiť čo najväčšiu podporu akčnému plánu OSN pre Líbyu, ktorý v septembri 2017 predložil osobitný zástupca OSN Ghassan Salamé, pre stabilizáciu Líbye a pre politický a inkluzívny proces národného zmierenia, ktorý všetkým líbyjským aktérom vrátane všetkých kmeňových subjektov umožní dosiahnuť stabilnú a dlhodobú politickú dohodu a zároveň venovať náležitú pozornosť zapojeniu žien a menších; zohľadniť výsledky inkluzívneho konzultačného procesu, ktoré boli predložené na zasadnutí Bezpečnostnej rady OSN 21. mája 2018; dôrazne odsúdiť akýkoľvek pokus o oslabenie mierového procesu pod vedením OSN; pokračovať v úzkej spolupráci s podpornou misiou OSN v Líbyi (UNSMIL);
- b) zintenzívniť svoje diplomatické úsilie o podporu plánu OSN a pomôcť pri konsolidácii líbyjskej vlády v jej úsilí o dosiahnutie politickej zhody, zaručenie bezpečnosti a rozšírenie svojej právomoci na celé územie Líbye nad rámec úzkej územnej kontroly medzinárodne uznanej vlády národnej jednoty, čo je nevyhnutným predpokladom pre inkluzívne politické riešenie, ktorým sa podporuje stabilizácia, rekonštrukcia a zmierenie v krajine, pre budovanie štátu a pre každú mierovú operáciu na základe demokracie, zásad právneho štátu a ľudských práv; zabezpečiť, aby zodpovednosť za stabilizačný proces a rozhodovanie o budúcom usporiadaní štátu mali Líbyjčania; podporovať posilňovanie miestnych mechanizmov a kapacít v krajine s ohľadom na médiáciu, riešenie sporov a prímerie prepojiť ich s akčným plánom OSN ako súčasť koherentného a integrovaného prístupu, ktorý povedie ku konkrétnym a k dlhodobým výsledkom;

Štvrtok 31. mája 2018

- c) v záujme podpory tzv. stretnutí na radnici, ktoré sa konajú vo viacerých mestách pod záštitou OSN, ako účinnej iniciatívy zmierenia s prístupom zdola nahor, ktorej cieľom je podporovať dialóg medzi rôznymi komunitami, a tým konkrétne prispieť k rozvoju udržateľného a trvalého riešenia krízy v Líbyi a napomáhať k vytváraniu pocitu národnej kultúry občianskej angažovanosti;
- d) usilovať sa o prostriedky na podporu budovania inštitúcií, vybudovanie skutočnej občianskej spoločnosti a naštartovanie ekonomiky, ako aj odkloniť sa od neprimerane rozšírených verejných služieb a podporovať trvalo udržateľný rozvoj súkromného sektora, čo je nevyhnutné na zabezpečenie dlhodobej stability a prosperity v krajine;
- e) podporovať úsilie Líbye pracovať na novom ústavnom usporiadaní, ktoré by malo obsahovať formuláciu o spravodlivom rozdelení ropného bohatstva, ako aj jasnú deľbu úloh a povinností historických regiónov na jednej strane a akejkoľvek celoštátnej vlády na druhej strane; pripomenúť, že táto nová ústava, ktorá by sa mohla inšpirovať prvkami novelizovanej ústavy z roku 1963, by pomohla v úsilí o usporiadanie celoštátnych volieb, ktoré by sa mali konať až po tom, ako sa prijme nová ústava a skutočne sa splnia nevyhnutné podmienky s cieľom zabezpečiť vysokú účasť ako aj verejné uznanie a legitimitu;
- f) ďalej v inštitúciách EÚ uprednostňovať úsilie o to, ako lepšie vyriešiť všetky aspekty krízy v Líbyi a aké nástroje a odvetvia zapojiť, okrem iného aj tým, že sa bude pozornejšie vnímať dynamika na miestnej úrovni, s cieľom zaujať účinný komplexný prístup ku krajine a vo všetkých inštitúciách a členských štátoch preukázať jednotu účelu a iniciatívy, aby sa zaručila ucelenosť opatrení všetkých zúčastnených aktérov ako súčasť širšej regionálnej stratégie;
- g) zvýšiť svoju prítomnosť, viditeľnosť a porozumenie komplexnosti situácie v krajine tým, že sa opätovne zriadi delegácia EÚ v Tripolise a opätovne sa do tejto delegácie presunú stáli pracovníci EÚ;
- h) naďalej zdôrazňovať, že líbyjská kríza sa nedá vyriešiť vojenskou cestou, a zopakovať, že všetky strany a ozbrojené skupiny v Líbyi musia rešpektovať článok 42 líbyjskej politickej dohody, dodržiavať zásady medzinárodného humanitárneho práva a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv, zdržať sa násilných vyjadrení a používania násilia, zložiť zbrane a pristúpiť na mierové riešenie konfliktu, čím sa zabráni ďalším škodám a stratám na životoch; domnieva sa, že cieľom rokovaní by malo byť zjednotenie líbyjských bezpečnostných síl zo všetkých regiónov s cieľom vybudovať národnú bezpečnostnú architektúru, na čele ktorej budú civilné osoby, pod vedením inkluzívnej a medzinárodne uznanej líbyjskej vlády, so zárukami transparentnosti a zodpovednosti a rešpektovania medzinárodných záväzkov Líbye v oblasti ľudských práv, a rokovania by mali viesť aj k podpísaniu protokolu, ktorý bude všetky ozbrojené skupiny zaväzovať k tomu, aby sa zriekli používania sily a násilia, v rámci uceleného a komplexného procesu odzbrojenia, demobilizácie a reintegrácie (DDR) zameraného na opätovnú integráciu členov ozbrojených skupín do spoločnosti a na proces reformy sektora bezpečnosti (SSR) vedený podľa schirátskych zásad nediskriminácie a transparentnosti; domnieva sa, že podpísanie takéhoto protokolu by malo umožniť vykonanie mierovej dohody, ktorá by pripravila cestu pre usporiadanie slobodných a spravodlivých volieb, a malo by priniesť hospodárske a finančné stimuly a signatárov podnietiť k úsiliu o vytvorenie nových štátnych inštitúcií;
- i) mať na pamäti potrebu vypracovať špecializované programy na opätovné začlenenie jednotlivcov z milícií, nie skupín, do riadnych bezpečnostných jednotiek, a tým obmedziť roztrieštenú lojalnosť;
- j) podporovať úsilie OSN zamerané na to, aby sa koncom roka 2018 v Líbyi usporiadali voľby, a to až po prijatí novej ústavy; podporovať osobitne úsilie o registráciu voličov, keďže doposiaľ bolo registrovaných iba približne 50 % oprávnených voličov; zabezpečiť, že dohoda o prechodnom usporiadaní bude prijatá pred voľbami, aby sa opäť obnovila dôvera a v dôsledku toho posilnila medzinárodná a vnútroštátna legitimita novej vlády; podporovať, a to aj technickými prostriedkami, proces ustanovenia riadneho ústavného rámca a volebného systému ako celku, pričom európske finančné príspevky budú podmienené prijatím volebného zákona, ktorý bude v čo najväčšom súlade s medzinárodnými zásadami stanovenými Benátskou komisiou;
- k) vyvíjať tlak na tých, ktorí vytvárajú prekážky politickým mierovým rokovaniam, a účinne vynucovať zbrojné embargo OSN uvalené na Líbyu; zvážiť zavedenie nových sankcií pre tých, ktorí podporujú nezákonné obchodovanie s ropou;

Štvrtok 31. mája 2018

- l) zintenzívniť spoluprácu s medzinárodnými organizáciami a ďalšími subjektmi na mieste s cieľom posilniť súdržnosť a konvergenciu medzinárodnej činnosti; zvýšiť diplomatické úsilie vo vzťahu ku všetkým regionálnym aktérom a susedným krajinám s cieľom zaručiť, aby prispeli k pozitívnemu vyriešeniu krízy v Líbyi v súlade s akčným plánom OSN, ktorý je v súčasnosti jediným možným rámcom pre riešenie tejto krízy; podporiť prebiehajúci proces národnej konferencie v Líbyi s cieľom dosiahnuť dohodu medzi rôznymi líbyjskými stranami o ďalších krokoch k dokončeniu prechodu; odrádzať regionálnych aktérov od uvažovania o akejkoľvek jednostrannej alebo mnohostrannej vojenskej intervencii, ktorej by chýbal akýkoľvek právny základ alebo politický súhlas líbyjskej vlády;
- m) podporiť zapojenie zákonodarcov, sudcov a špecializovaných prokurátorov v Líbyi, ktorí by pomohli pri revízii líbyjských protiteroristických zákonov, a zabezpečiť, aby boli riadne vybavení na vedenie konania a vykonávanie úkonov v prípadoch týkajúcich sa boja proti terorizmu pri dodržovaní zásad právneho štátu;
- n) uvažovať o kríze v Líbyi v širšom regionálnom a celoafrickom kontexte, keďže Líbya má kľúčový význam pre stabilitu severnej Afriky a Sahelu, ako aj stredozemského regiónu; podporovať a uľahčovať spoluprácu Líbye so svojimi susedmi v oblasti Sahelu; zamyslieť sa v rámci tejto reflexie nad tým, ako vplyva situácia v Líbyi na dynamiku a výzvy, ktorým čelí EÚ; vypracovať komplexnú politiku voči Líbyi, ktorá by zohľadňovala regionálnu a celoafrickú perspektívu, ktorá bude zahŕňať širšie politiky rozvoja a bezpečnosti, migračné politiky a ochranu ľudských práv a základných slobôd, ako aj boj proti terorizmu a boj proti otroctvu a vykorisťovaniu; zabezpečiť, aby boli na vykonávanie tejto politiky k dispozícii primerané a dostatočné finančné prostriedky vrátane budúceho viacročného finančného rámca, a to s cieľom priniesť konkrétne výsledky; pokračovať a podľa možnosti zintenzívniť spoluprácu medzi operáciou NATO Sea Guardian a operáciou EUNAVFOR Med Sophia;
- o) zabezpečiť trvalé a aktívne zapojenie do úsilia o boj proti terorizmu a boj proti obchodovaniu s ľuďmi, a to nielen prostredníctvom integrácie spravodajských služieb, finančnej spolupráce a taktickej podpory, ale aj sociálnymi a vzdelávacími programami určenými pre zdravotníctvo a vzdelávanie, ktoré podporujú školenia a zapojenie sociálnych aktérov a hlavných tvorcov verejnej mienky pri boji s násilným extrémizmom a presadzujú myšlienku spolunažívania a mierovej spolupráce;
- p) mať na pamäti, že hoci sila organizácie Dá'iš/Iš už mohla v Líbyi výrazne poklesnúť, existujú nové formy extrémizmu, ktoré sú v krajine na vzostupe, ako sú napr. madchalisti; pripomínať, že najúčinnějšía odpoveď na prítomnosť ozbrojených radikálov v krajine v konečnom dôsledku spočíva v tom, že sa vytvoria inkluzívne domáce inštitúcie, ktoré budú schopné presadzovať právny štát, poskytovať verejné služby, zaisťovať miestnu bezpečnosť a účinne bojovať so skupinami, ktoré ohrozujú stabilitu tejto krajiny a širšieho regiónu;
- q) v súlade s Parížskym vyhlásením z 25. júla 2017 zabezpečiť účinné využívanie finančných prostriedkov EÚ s cieľom zaručiť medzivládnu koordináciu pri obnovovaní verejnej infraštruktúry prostredníctvom nástrojov stabilizácie EÚ; uprednostňovať financovanie projektov a iniciatív, ktoré podporujú aktérov presadzujúcich zodpovednosť a demokratickú zmenu, ktoré presadzujú dialóg na miestnej úrovni, zmierenie a mechanizmy riešenia konfliktov a ktoré zapájajú ženy a zahŕňajú prácu s mladými ľuďmi s cieľom zabrániť ich účasti na trestnej činnosti, ako napríklad pripájaniu sa k milíciám zapojeným do prevádzkovačstva a obchodovania s ľuďmi; naďalej posilňovať občiansku spoločnosť, najmä obhajcov ľudských práv, a podporovať politický proces, bezpečnosť a mediačnú činnosť, predovšetkým prostredníctvom nástroja európskeho susedstva (ENI) a nástroja na podporu stability a mieru (IcSP); podporovať uplatňovanie zastupiteľskej správy vecí verejných na miestnej a celoštátnej úrovni s cieľom lepšie reagovať na výzvy spojené so zmierením, stabilizáciou a s opätovným obnovením bezpečnosti; zabezpečiť, aby sa finančné prostriedky z núdzového trustového fondu EÚ poskytovali len vtedy, ak sa zachováva ich pôvodný účel a ak bude vypracovaná aj riadna analýza miestnych orgánov a príjemcov pomoci a následné hodnotenie;
- r) podporovať samosprávy v poskytovaní základných služieb a budovaní miestnej správy; zabezpečiť obyvateľom základnú životnú úroveň, prihliadajúc na to, že pri prenášaní procesu zmierenia na ľudí a v boji proti nelegálnemu obchodovaniu má kľúčový význam bližšie porozumenie miestnemu politickému a hospodárskemu systému; zabezpečiť, aby sa finančné prostriedky EÚ účinne využívali na projekty, ktoré pomôžu obyvateľstvu a občianskej spoločnosti v Líbyi; podporovať komunikáciu medzi organizáciami občianskej spoločnosti a orgánmi miestnej správy;

Štvrtok 31. mája 2018

- s) podporovať také iniciatívy, ako je iniciatíva podporovaná výborom pre zmierenie Misráta-Tawarga, v rámci ktorej dve mestá Misráta a Tawarga dosiahli dohodu na základe doktríny mierového spolunažívania, čím otvorili cestu pre návrat vysídlených obyvateľov z Tawarga do svojho mesta;
- t) ďalej nabádať inštitúcie Líbye, aby sa účinnejšie a transparentnejšie usilovali zlepšovať životné podmienky všetkých Líbyjčanov, okrem iného obnovením prioritných verejných služieb a opätovným vybudovaním verejnej infraštruktúry, aby posilnili správu hospodárskych záležitostí krajiny, vyriešili krízu likvidity a uskutočnili potrebné finančné a hospodárske reformy požadované medzinárodnými finančnými inštitúciami, ktorých cieľom je podporiť hospodársku obnovu a stabilizáciu; pomôcť krajine pri zavádzaní trhového hospodárstva, z ktorého budú mať prospech všetci Líbyjčania; naliehavo vyzvať líbyjské orgány, aby zaisťovali, že príjmy z prírodných zdrojov a s nimi súvisiace výhody budú využívané v prospech všetkých obyvateľov, a to aj na miestnej úrovni; vyzvať líbyjské orgány, aby sa zaviazali dodržiavať vysokú úroveň transparentnosti v domácom ťažobnom sektore, a osobitne aby čo najskôr dodržiavali požiadavky iniciatívy pre transparentnosť v ťažobnom priemysle (EITI); pomôcť líbyjským orgánom v boji proti akejkoľvek nezákonnej činnosti, ktorá brzdí národné hospodárstvo, ako bolo nedávno uvedené v predbežnej správe skupiny expertov zriadenej podľa rezolúcie č. 1973 (2011) o Líbyi;
- u) naďalej dôrazne odsudzovať porušovanie ľudských práv a porušovanie medzinárodného humanitárneho práva a zvyšovať úsilie o poskytovanie humanitárnej pomoci obyvateľstvu v núdzi a všetkým častiam krajiny, osobitne pokiaľ ide o zariadenia zdravotnej starostlivosti a energetické zariadenia; zvyšovať účinnosť humanitárnej finančnej pomoci a rozširovať podporu humanitárnym organizáciám na mieste a spoluprácu s nimi; odsúdiť početné a stále častejšie pokusy o zužovanie priestoru pre občiansku spoločnosť prostredníctvom represívneho právneho rámca a útokov na obhajcov ľudských práv a súdnictvo; vyzvať AÚ, OSN a EÚ, aby naďalej spolupracovali a prijali prísne opatrenia s cieľom okamžite ukončiť takéto porušovanie ľudských práv; posilňovať občiansku spoločnosť a podporovať rozvoj a nezávislosť miestnych médií;
- v) urýchliť úsilie týkajúce sa mechanizmu UNHCR na núdzovú evakuáciu financovaného z prostriedkov EÚ, ktorý umožnil, aby približne 1 000 najzraniteľnejších utečencov, ktorí potrebovali ochranu, bolo z Líbye evakuovaných; nabádať líbyjských partnerov, aby rozšírili súčasný počet národností, v prípade ktorých Líbya umožňuje, aby s nimi spolupracoval UNHCR;
- w) riešiť otázku neregulárnej migrácie cez Líbyu a z Líbye, so zreteľom na potrebu dlhodobých, účinných a uskutočniteľných riešení, ktoré by mali byť zamerané na základné príčiny migrácie v Afrike v krajinách pôvodu a tranzitu, a vymedziť právny základ pre medzinárodné migračné procesy, ktoré sa v súčasnosti zakladajú na presídľovaní prostredníctvom núdzového tranzitného mechanizmu alebo na priamom presídľovaní; sústrediť úsilie EÚ na ochranu migrantov v Líbyi; pomôcť líbyjským orgánom pri zabezpečovaní návratu vnútorne vysídlených osôb do ich domovov a podporovať miestne komunity pri riešení problémov, pričom sa zabezpečí, aby návrat vnútorne vysídlených osôb nepredstavoval len výmenu peňažných kompenzácií v prospech rôznych milícií za právo na návrat; upozorniť medzinárodné spoločenstvo na potrebu opatrení na riešenie rozvojových, ľudskoprávnych a bezpečnostných výziev v Líbyi a v sahelso-saharskom regióne vrátane prostriedkov na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevádzacstvu; zabezpečiť, aby opatrenia na boj proti prevádzacstvu a obchodovaniu s ľuďmi neboli prekážkou slobody pohybu s ohľadom na hospodársky rozvoj regiónu;
- x) zintenzívniť spoločné úsilie, ktoré EÚ, Africká únia a OSN vynakladajú na zlepšenie ochrany migrantov a utečencov v Líbyi, pričom osobitnú pozornosť treba venovať zraniteľným jednotlivcom; dôkladne a bezodkladne vyšetriť tvrdenia o zneužívaní migrantov a utečencov a o neľudskom zaobchádzaní s nimi zo strany zločineckých skupín v Líbyi, ako aj tvrdenia o otroctve; navrhnúť iniciatívy s cieľom zabrániť všetkým takýmto incidentom v budúcnosti; zlepšiť podmienky utečencov a migrantov, ktorí sú umiestnení v zariadeniach určených na zaistenie, a naliehať na líbyjské orgány, aby čo najskôr uzavreli tie zariadenia, v prípade ktorých sa zistilo, že nie sú v súlade s medzinárodnými normami; pokračovať v úsilí o asistované dobrovoľné návraty a presídľovanie, ktoré sa vynakladá v spolupráci s OSN a Africkou úniou, a zintenzívniť ho, zdôrazňujúc v tomto kontexte význam zrušenia líbyjskej požiadavky „výstupných víz“; nabádať líbyjské orgány, aby zastavili svojvoľné zatýkanie a zabránili zatýkaniu zraniteľných osôb, najmä detí; zabezpečiť, aby sa s migrantmi zaobchádzalo v plnom súlade s medzinárodnými normami v oblasti ľudských práv, a vyčleniť na tento účel z rozpočtu EÚ potrebné finančné prostriedky; vyzvať Líbyu, aby podpísala a ratifikovala Ženevský dohovor o právnom postavení utečencov z roku 1951 a jeho protokol z roku 1967; zabezpečiť, aby sa pomocná hraničná misia Európskej únie (EUBAM) v Líbyi, operácia EUNAVFOR MED SOPHIA a operácia agentúry Frontex Themis spoločne zamerali na to, ako odstrániť nelegálne aktivity vrátane prevádzacstva, obchodovania s ľuďmi a terorizmu v centrálnom stredozemskom regióne; zabezpečiť, aby EUBAM v súlade so svojím mandátom naďalej aktívne spolupracovala s líbyjskými orgánmi a pomáhala im v prioritných oblastiach týkajúcich sa riadenia hraníc, presadzovania práva a systému trestnej justície v širšom zmysle;

Štvrtok 31. mája 2018

- y) ďalej rozvíjať úsilie zamerané proti všetkým činnostiam prevádzachstva a obchodovania s ľuďmi na území Líbye, cez toto územie a z tohto územia, ako aj pri pobreží Líbye, ktoré ohrozujú proces stabilizácie Líbye a predstavujú nebezpečenstvo pre životy tisícov ľudí; v tomto zmysle zabezpečiť, aby EÚ naďalej prispievala k boju proti týmto problémom tým, že pomôže líbyjským partnerom pri vytváraní už dlhšie potrebnej spôsobilosti chrániť pozemné a námorné hranice krajiny a že bude spolupracovať s líbyjskými orgánmi pri zavádzaní komplexnej stratégie riadenia hraníc;
- z) podporiť trvalé riešenie pre viac ako 180 000 vnútorne vysídlených osôb v Líbyi vrátane približne 40 000 bývalých obyvateľov mesta Tawargha, a to prostredníctvom možností presídlenia alebo zaistenia bezpečného návratu do ich domovov a zvýšenia podpory UNHCR a IOM na tento účel;
- aa) zamerať sa na prienik aktivít medzinárodných zločineckých skupín a teroristických skupín prostredníctvom riadneho vyšetrovania, osobitne v prípade obchodovania s ľuďmi a sexuálneho násillia spáchaného v čase konfliktu;
- ab) podporiť spoluprácu s líbyjskou pobrežnou strážou, vďaka ktorej sa v líbyjských pobrežných vodách od januára do konca októbra 2017 podarilo zachrániť takmer 19 000 migrantov; pomôcť líbyjským orgánom pri formálnom oznámení svojej pátracej a záchranej zóny (SAR), zaviesť systém jasných štandardných operačných postupov na vylodenie a zabezpečiť funkčný monitorovací systém líbyjskej pobrežnej stráže s cieľom vytvoriť jasný a transparentný zoznam všetkých osôb, ktoré vystúpili na líbyjských brehoch, a zabezpečiť, aby bolo o nich riadne postarané v súlade s medzinárodnými humanitárnymi normami; ďalej spolupracovať s líbyjskými orgánmi na zintenzívnení prípravných prác na námornom záchrannom koordináčnom centre v Líbyi s cieľom zvýšiť ich pátraciu a záchrannú spôsobilosť; zabezpečiť pokračovanie špecializovanej odbornej prípravy, ktorú líbyjskej pobrežnej strážii poskytujú IOM a UNHCR v otázke medzinárodnej ochrany, utečeneckého práva a ľudských práv;
- ac) posilniť humanitárnu a civilnú pomoc s cieľom zmierniť kritickú situáciu líbyjského obyvateľstva a naplniť najviac naliehavé potreby tých, ktorí boli konfliktom v Líbyi vážne zasiahnutí, osobitne v najviac dotknutých oblastiach, a byť pripravení reagovať na akékoľvek zhoršenie situácie; naliehavo vyzýva EÚ, aby podporila posilnenie postavenia organizácií občianskej spoločnosti, osobitne ženských skupín, ktoré sa usilujú o nenásillné riešenia viacerých krízových situácií v krajine;
- ad) uvoľniť všetky finančné a ľudské zdroje, ktoré sú potrebné na pomoc utečencom, a poskytovať primeranú humanitárnu pomoc tým, ktorí boli vysídlení, v záujme riešenia humanitárnej krízy v Líbyi, kvôli ktorej boli tisíce ľudí nútené opustiť krajinu;
- ae) zintenzívniť medzinárodné úsilie o rozloženie štruktúr prevádzachstva a sietí obchodovania s ľuďmi a zintenzívniť úsilie v boji proti takejto trestnej činnosti a postaviť páchatel'ov pred súd; pokračovať v operácii EUNAVFOR MED SOPHIA s cieľom narušiť obchodný model obchodníkov s ľuďmi a pašerákov, rozvinúť kapacity líbyjskej pobrežnej stráže a podporiť vykonávanie rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN týkajúcich sa zbrojného embarga a nezákonného obchodovania s ropou; naďalej poskytovať podporu pre Líbyu prostredníctvom civilných misií SBOP; zvýšiť kapacity týkajúce sa pátrania a záchrany osôb v núdzi a kapacity, ktoré poskytujú všetky štáty, a uznať podporu, ktorú poskytujú súkromné subjekty a mimovládne organizácie pri vykonávaní záchranných operácií na mori a na pevnine, berúc do úvahy existujúci medzinárodný právny rámec a obavy týkajúce sa bezpečnosti;
- af) opätovne vyjadriť svoju plnú podporu mandátu Medzinárodného trestného súdu (MTS) v prípade prebiehajúceho porušovania ľudských práv v Líbyi, pripomínajúc, že medzinárodné mechanizmy vyodenia zodpovednosti, ako napríklad MTS a univerzálna súdna právomoc, hrajú dôležitú úlohu pri vykonávaní mierového plánu v rámci, ktorý stanovuje kroky smerom k zodpovednosti a dodržiavaniu ľudských práv v Líbyi; podporiť Medzinárodný trestný súd v jeho úsilí o postavenie páchatel'ov masových krutostí pred súd; podporiť osobitného zástupcu OSN pre Líbyu v jeho výzve z novembra 2017 medzinárodnému spoločenstvu o pomoc Líbyi pri boji proti beztrestnosti vojnových zločinov a zvažovaní možnosti vytvorenia spoločných tribunálov; vyzvať EÚ a členské štáty na podporu medzinárodných mechanizmov, ktorými sa vnútroštátnemu súdnemu systému poskytnú všetky nevyhnutné prostriedky na začatie vyšetrovania minulých a prebiehajúcich porušení a podporia budúce legitímne líbyjské orgány v tom, aby samy vykonávali túto úlohu; zväžiť možnosť, že prostredníctvom spravodlivých procesov sa dosiahne spravodlivosť pre všetky obeť porušovania ľudských práv na území Líbye, čo pripraví cestu k trvalo udržateľnému zmiereniu a mieru;

Štvrtok 31. mája 2018

- ag) vyjadriť obavu zo silnejúcej prítomnosti skupiny Dá'iš a ďalších teroristických skupín v Líbyi, ktorá krajinu destabilizuje a ohrozuje susedné krajiny, ako aj EÚ;
 - ah) osobitne vyzvať líbyjské orgány a milície, aby zabezpečili externý prístup do zariadení určených na zaistenie, najmä do tých, ktoré sú určené pre migrantov;
 - ai) objasniť situáciu, pokiaľ ide o výplatu akciových dividend, príjmov z dlhopisov a úrokov zo zmrazených aktív Líbyjskej investičnej agentúry v EÚ; vypracovať detailnú správu o celkovej výške čerpaných úrokov z Kaddáfího aktív od ich zmrazenia v roku 2011 a zoznam jednotlivcov a subjektov, ktoré mali z výplaty týchto úrokov prospech; prioritne riešiť obavy týkajúce sa možnej medzery v systéme sankcií EÚ, ktorá je s touto otázkou spojená;
 - aj) podporovať projekty zamerané na hospodársky rozvoj v oblasti Fazzán a legálneho hospodárstva prostredníctvom úzkej spolupráce s viacerými obcami, osobitne s tými, ktoré sa nachádzajú v blízkosti migračných trás, a to s cieľom bojovať proti nezákonným aktivitám zločineckých sietí a násilnému extrémizmu teroristických skupín prostredníctvom vytvárania alternatívnych zdrojov príjmu, osobitne pre mladých ľudí;
 - ak) pokračovať v embargu na vývoz zbraní do Líbye, a tým predchádzať tomu, aby sa dostali do rúk extrémistov a ozbrojených skupín, čo opäť prispieva k neistote a nestabilite Líbye ako celku;
 - al) podniknúť naliehavé diplomatické kroky s cieľom chrániť civilné obyvateľstvo a riešiť humanitárnu situáciu v Derne;
2. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto odporúčanie Rade, Komisii a podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a na informáciu vláde národnej jednoty Líbye.
-